

Generál Gordon R. Sullivan

Vize budoucnosti

Náčelník štábu pozemního vojska USA gen. Gordon Sullivan je jedním z propagátorů konceptu tzv. digitalizace bojiště. Tento koncept zhruba znamená, že velení vojskům bude založeno na sdíleném přehledu situace na bojišti v reálném čase, při organizaci sil a prostředků nebude preferována tradiční vertikální organizace a výchozím prvkem se stane adaptivní plánování pružně reagující na dynamické změny bojiště. Za tímto účelem byl ke konci roku 1993 zřízen Úřad pro digitalizaci pozemního vojska. Multidisciplinární tým úřadu je složen z předních teoretických pracovníků zabývajících se doktrinní problematikou (což v našich podmínkách znamená do jisté míry operační umění). V týmu jsou experti na vojenskou techniku, inženýři, ekonomové. Jejich cílem je ověřit možnosti dosažení plně digitalizovaného prostředí pro jednotky pozemního vojska. K tomu jsou organizována zkušební a ověřovací cvičení, která mají ověřit schopnosti digitalizace na úrovni brigády do roku 1996, divize do roku 1998 a sboru do roku 1999. O tom, jak má tato digitalizace bojiště vypadat, jaké vlastně budou ozbrojené síly 21. století, o vítězství v tzv. informační válce a o simulaci umělého válčiště na počítačích pojednává článek gen. Sullivana přeložený z *Military Review* květen-červen 1995.

* * *

Základní funkcí armády je bojovat a zvítězit ve válkách, chránit americké životní zájmy po celé zeměkouli. Multipolární geopolitický svět, který následoval po půlstoletí trvající nejisté bipolární stabilitě, však klade před armádu zcela nové úkoly. Adaptace vojenských struktur studené války, doktríny a technologie pro řešení nesčetných nových vojenských situací postačuje pouze krátkodobě. Dlouhodobě musíme tyto nejlepší pozemní síly 20. století transformovat na nejlepší pozemní síly 21. století. Tou novou armádou jsou ozbrojené síly 21. století (*Force XXI*).

V srpnu 1994 jsem podnikl zajímavou cestu po Evropě a Africe, cestu, která určitým způsobem symbolizuje nové skutečnosti, kterými se musí americké ozbrojené síly zabývat. V jednom jediném týdnu jsem navštívil vojáky, kteří plnili úkoly humanitární pomoci (a tak pomáhali rozšiřovat sféru demokracie v Evropě), plánovali historické cvičení *udržování míru* se svými bývalými protivníky, a kteří si tehdy zároveň připomínali 50. výročí vyhlášení Spojenců za druhé světové války v jižní Francii. Tímto kaleidoskopem minulosti a současnosti jsem letmo zahlédl i budoucnost.

V Africe jsem navštívil velitelství smíšeného bojového skupení (*joint task force*) a základnu operace *Support Hope*, která poskytováním pitné vody zachraňovala životy rwandských uprchlíků a koordinovala transporty humanitární pomoci. Americké vojenské

jednotky, které jsou součástí tohoto bojového skupení, zásobovaly vodou Gomu v Zaire, aby pomohly zastavit epidemii cholery. Činnost agentur humanitární pomoci koordinovalo Centrum civilních a vojenských operací. Smíšené bojové skupení poskytovalo zázemí agenturám humanitární pomoci a armádám třetích zemí aktivně plnících úkoly humanitárních operací, které zmírňovaly utrpení statisíců uprchlíků, kteří utekli před občanskou válkou v Rwandě.

Navštívil jsem také Evropské centrum bezpečnostních studií G. C. Marshalla v Garmischi v Německu, kam byli pozváni vedoucí pracovníci v oblasti evropské bezpečnosti, jak příslušníci ozbrojených sil, tak civilisté, aby se zúčastnili semináře o roli armády v liberální demokracii. Příštího dne jsem hovořil s představiteli pozemního vojska USA v Evropě (USAREUR) o mírovém cvičení, připravovaném na září, na které měla 3. pěší divize (mechanizovaná) vyslat přibližně 300 vojáků, aby společně cvičili s jednotkami 27. gardové motorizované střelecké divize v ruském výcvikovém prostoru Tolstojsk. To je naše americká strategie angažovanosti v praxi.

A konečně jsem se na rýnském americkém vojenském hřbitově v jižní Francii zúčastnil ceremoniálu připomínajícího vylovení spojeneckých vojsk na Riviéře za druhé světové války. Jako všechny americké vojenské hřbitovy na celém světě, slouží rýnský hřbitov coby slavnostní připomínka, že naším nejvyšším cílem vždy bylo - a vždy bude - bojovat a zvítězit.

Můj itinerář ilustruje požadavek, aby americké ozbrojené síly byly připraveny plnit úkoly, sahající od programů vzájemných vojenských kontaktů až k účasti při řešení konfliktů na celém světě. Také jiné události ve světě - v Somálsku, Koreji, Haiti, Kuvajtu a v bývalé Jugoslávii - výmluvně demonstrují rozšíření úkolů, které na nás po skončení studené války čekají, co se týče typu, četnosti, tak i jejich geografického rozšíření.

Vzhledem k tomu, že nemůžeme předvídat druh úkolu či určit konkrétního nepřítele, musíme při stanovení přizpůsobeného společného programu všech druhů vojsk (tailored joint package) dosáhnout nebyvale vysoké pružnosti a adaptability. Místo příští krize je neznámé, a proto musíme být připraveni na rychlé přemístění ozbrojených sil, jejich nasazení kdykoliv to bude zapotřebí (power-projection force). Zároveň musíme být připraveni logisticky zabezpečovat nejen vlastní vojska, ale ve stále větší míře také naše přátele a spojence. Protože nikdo neví, kdy může příští krize vypuknout a jakým tempem se bude vyvíjet, musíme být schopni provést zasazení sil rychle a prakticky okamžitě.

Nedávné vojenské operace naší armády poskytují dostatek důkazů o její značné adaptabilitě v tomto směru, a to i v rámci současných organizačních struktur, které byly především určeny pro vítězný boj ve střední Evropě s armádami Varšavské smlouvy. Ovšem žádný graf úkolů, žádná analýza plánovacích procedur studené války, nebyly schopny předvídat to, co jsme dělali v posledních dvou letech. (To je samozřejmě zjednodušení. Např. XVIII. letecký sbor k provádění mimořádných operací - contingency operations - připravován byl. Tyto operace se ovšem měly konat v rámci bipolárního světa studené války.)

Vojenské jednotky smíšeného bojového skupení, které byly nasazeny např. při řešení krize v Rwandě, se skládaly z jednotek zabezpečujících dodávky vody, odvoz mrtvých, zásobování, dopravy i zdravotnického zabezpečení a z vojáků pro jejich ochranu. Tyto společně nasazené jednotky (task force) byly zformovány pro splnění úkolu a poté rozpuštěny. Jako organizace trvaly tedy jen po dobu plnění úkolu. Jedná se zde o stejné přizpůsobení jednotek (force tailoring) pro neobvyklé operace, jako tomu bylo například při poskytování pomoci

kubánským uprchlíkům v Panamě a na Guantanamo, kdy se spojily dohromady jednotky umístěné na území Spojených států a Panamy. Je samozřejmé, že některé vojenské jednotky - zvláště XVIII. letecký sbor - byly dlouho připravovány k použití v zahraničí (power projection), ale plán obsazení Haiti vyžadoval zasazení nejen těchto speciálních leteckých a pozemních jednotek, ale také 10. horské divize (lehké), mechanizované a obrněné jednotky 24. pěší divize (mechanizované), 7. dopravní skupiny a bojového a týlového zabezpečení všech složek pozemního vojska. Byl to úkol, při kterém byl využíván široký rozsah kapacit nezbytných jak pro útok, tak obsazení a držení území.

Ovšem jen málo těchto jednotek bylo zasazeno podle předpokládaných dispozic tabulek počtů a výzbroje; většina byla přizpůsobena úkolu až na místě. Zmiňovaná operace také ukázala překvapivě vysokou pružnost: 82. letecká divize tehdy odlétala na Haiti: vrátili jsme ji zpět, zrušili letecký útok a posunuli plánovaný den D 3 na den D 1.

Krise v Kuvajtu poskytla příležitost demonstrovat novou úroveň rychlého nasazení. Ve Fort Polku v Louisianě jsme uvedli do pohotovosti dvě baterie střel Patriot a následujícího dne byly na cestě do Kuvajtu. V pátek jsme uvedli do pohotovosti 24. pěší divizi a již v pondělí odlétaly hlavní jednotky brigády. Během deseti dnů od vyhlášení rozkazu byl 1. bojový odřad 1. brigády v Kuvajtu a měl s sebou všechnu předem připravenou výzbroj a výstroj. Tak rychlé zasazení těžké brigády je pozoruhodným výkonem, který bychom před pěti lety nezvládli, a který ani dnes nedokáže žádná jiná země.

Vzhledem k těmto i dalším nedávným úspěchům, hlavní nebezpečí, kterému dnes americké ozbrojené síly musí čelit, není vnější nepřítel, ale sebeuspokojení. Nesmíme se domnívat, že přizpůsobování struktur a metod studené války bude adekvátním postupem i v budoucnosti. Úspěch nedávných operací do velké míry závisel na adaptabilitě a kreativitě jednotlivých nižších velitelů a vojáků, kteří byli schopni modifikovat staré metody, přizpůsobit je novým úkolům a situacím. Uspěli, ale v některých případech spíše navzdory určitě systémové a doktrinální rigiditě, než za využití nějaké vnitřní pružnosti. Uspěli díky intelektuální práci uplynulých pěti let, kterou jsme reagovali na svět jaký je, a ne jaký byl.

Postavit se výzvě, která je před námi, znamená vzít to, co jsme se naučili a co se učíme, a využít to při budování armády, která bude plnit podobné úlohy ne jen výjimečně, ale vždy. Snížili jsme stavy, změnili se intelektuálně, a přece jsme udrželi vysokou bojovou připravenost a pohotovost. To je opravdu bezprecedentní. To, co stavíme na dnešních základech a při současném udržování naší převahy tváří v tvář nejistému a protikladnému světu, je totiž daleko větším úkolem, než si vůbec můžeme představit.

Nový pojem - ozbrojené síly XXI

Abychom tento úkol splnili, budujeme ozbrojené síly 21. století, armádu budoucnosti. Dávat nové armádě toto označení je v podstatě chybou, neboť tím implikujeme určitou specifikou, konkrétní entitu. Existuje totiž tendence představovat si ozbrojené síly 21. století jako určitou „věc“ - jako konečný model či zvláštní organizační strukturu ozbrojených sil. Ale žádná armáda nikdy není a nebude „hotovou věcí“. Generál Donn A. Starry mluvil o divizi 86, ale jeho výrok platí i obecně, totiž že „..... nikdy nebyla určena k tomu, abychom ji mohli vybetonovat, aby vydržela navždy“. Zkoušet „vybetonovat“ ozbrojené síly 21. století by nebylo vhodné, neboť základní charakter operací, na které musíme být připraveni a které povedeme, je v protikladu s tímto typem rigidního uvažování.

Termín „armáda studené války“ se ve skutečnosti začal používat až po jejím skončení. Dnes si začínáme zvykat mluvit o „armádě studené války“ jako kdyby se jednalo o jednu jedinou konkrétní věc. Ale armáda roku 1955 nebyla armádou roku 1970, a ta zase nebyla armádou roku 1985. Samozřejmě, všechny tyto armády existovaly v období studené války a byly spojené jak zaměřením a orientací, tak jejich organizací. Byly centralizovány, důsledně proorganizovány, a protože byly převážně určeny pro válku ve střední Evropě, byly relativně nepružné.

O ozbrojených silách 21. století musíme uvažovat spíše jako o určitém konceptu a obecné orientaci než jako o vyvrcholení současného procesu změn. *Ozbrojené síly XXI* budou mít různé stupně neurčitosti a zpravidla budou pokrývat velice široké spektrum operací. Musí být pružné a integrující, abychom byli schopni zvítězit v ozbrojeném konfliktu s jakýmkoli nepřítelem, a jejich vnitřní všestrannost musí zároveň zaručit dominanci v nepředvídatelných a neobvyklých situacích.

Ozbrojené síly založené na schopnostech

Naším společným strategickým cílem je transformovat dnešní armádu umožňující rychlé přemístění ozbrojených sil a jejich zasazení (tzv. power-projection Army) na armádu, jejíž pozemní síly budou schopny získat rozhodující vliv ve všech vojenských operacích 21. století. Pro dosažení maximální všestrannosti nutné v současné nejasné situaci, vytváříme armádu přizpůsobitelnou tak, aby byla efektivní silou proti jakékoli hrozbě, v jakémkoli prostředí, tj. ozbrojené síly založené na schopnostech (capabilities-based forces).

Musí být vypracován přiměřeně přizpůsobitelný program, a to hlavně pro jednotky na vlastním území Spojených států, které musíme při jejich zasazení také dostatečně materiálně zabezpečovat. Na bojišti je třeba získat převahu manévru, vést přesné údery proti nepříтели a zároveň chránit vlastní vojska.

Především ale musíme zvítězit v tzv. **informační válce**. Vítězství v informační válce se netýká pouze zpravodajství nebo přenosu dat. Týká se integrace. Jde o takové shromažďování informací dostupných jakémukoli vojákovi tak, aby byly dostupné komukoliv, kdo je bude potřebovat. Na Haiti používají průzkumné jednotky vysoce mobilní víceúčelová kolová vozidla, vybavená televizními kamerami, které mohou ve spojení s přenosnými mikropočítači (laptop computers) přenášet obraz v reálném čase. To umožňuje vojákům přímo na místě identifikovat podezřelé okolnosti, v reálném čase předávat obraz situace pro zpravodajskou interpretaci a analýzu a poskytovat údaje o cílech (targeting information). Síla zasazených vojsk je násobena digitálním spojením, jeho schopností sdílet a integrovat informace.

Vyhrát informační válku v bojovém prostředí znamená provádět horizontální i vertikální výměnu informací, což umožní velitelům na bojišti, palebné podpoře, logistickému a dopravnímu zabezpečení, sdílet v reálném čase společné situační vědomí. Díky tomu můžeme rychle zasadit sílu na hlavním směru a současně útočit na nepřítele v celé oblasti bojů, opakovat útok znovu a znovu a nedopřát nepříтели čas, aby kladl odpor, aby se vzpamatoval či provedl přeskupení.

Koncepčně jsme se již na novou armádu začali orientovat, teď ale musíme této nové orientaci přizpůsobit také její současnou organizaci. Taková fyzická adaptace vyžaduje

přeměnit „armádu zákopů“ na „továrnu“ používající technologii informačního věku, umožňující vyšší výkonnost, vyšší schopnost rychlého zasazení, vyšší materiální zabezpečení a všestrannou využitelnost.

Model *ozbrojených sil XXI* by měl umožňovat:

- * optimální organizaci operace založené na informacích,
- * ovládání prostoru bojiště: rychlost, prostor a čas,
- * takové tempo boje, zajišťující zdrcující převahu (lethality) a nejvyšší schopnost přežití (survivability),
- * současné zahájení operace, její realizaci a nové nabrání sil,
- * schopnost rychlého, rozhodného vítězství s minimálními ztrátami,
- * aby byly rychle zasaditelné a operačně pohotové,
- * zvýšenou přizpůsobitelnost armády (tailorability) prostřednictvím vyšší strukturovanosti (modularity) uvnitř ozbrojených sil,
- * vyloučení problémů, které brání hlavnímu úkolu armády: bojovat a zvítězit ve válce a střetnutí,
- * úspěch jak ve válce, tak v mimoválečných operacích, kterých se armáda účastní jako část smíšeného mnohonárodního skupení, a to za všech operačních situací.

Fyzická podoba *ozbrojených sil XXI* bude v mnoha ohledech připomínat dnešní armádu. Základním řídícím, velícím a stavebním blokem (C^2) bude divize, která bude i nadále tvořena kombinací lehkých a těžkých sil; výstavba sil bude pokračovat tak, aby byla dosažena rovnováha bojových zbraní, bojového a týlového zabezpečení.

V ostatních směrech budou *ozbrojené síly XXI* vypadat zcela jinak než dnešní armáda. U pravidelných jednotek například asi neuvidíme takové množství těžké výzbroje a výstroje, která byla nutná proti Sovětům. Divize nebude mít stálou podobu a bude zaměřena na C^2 . Charakteristickým prvkem každé úrovně *ozbrojených sil XXI* bude modularita (vysoká strukturovanost), která zvýší schopnost přesně přizpůsobit ozbrojené síly k velké škále různých úkolů. To se týká obzvláště integrace bojové a týlové podpory, které budou stále častěji působit společně. To je vlastně již dnes stálým operačním postupem soudobé armády. Například 25. pěchotní (lehká) a 10. horská divize byly zasazeny na Haiti, bez svého divizního dělostřelectva, ale s vojenskou policií a dalšími nedivizními prostředky, které byly integrální součástí daného vojenského skupení.

Na tomto stupni vývoje zatím nemůžeme přesně vědět, jaké změny nastanou či co přesně se z nich vyvine. Klíčem bude vzájemná propojitelnost - tj. spojení druhů vojsk při jejich společném zasazení. V minulosti organizační schéma zdůrazňovalo jednotlivé složky, v budoucnu budou zdůrazňovány organizační vazby. Schémata např. institucí budou méně nedotknutelná a ve své podstatě pružnější. Odpovědnost zůstane hierarchická - nikdo samozřejmě neodstraní služební postup - ale uspořádání C^2 bude propojované (networked) a vytvářené pro každou nově vzniklou situaci.

Transformace armády změnil způsob naší práce mnoha směry - ze zákopů se přešel k „továrně“, od logistiky k akvizici, z cvičiště k C². Integrovaná povaha *ozbrojených sil XXI* zahrnuje doktrínu, organizaci, výcvik, školení nejnižších velitelů, technické vybavení, materiální záležitosti vojáků a vojenskou logistiku ne jako oddělené procesy, ale jako synergistický, integrovaný celek. Změna jedné funkce nejen umožňuje, ale přímo činí nezbytným provést další změny v jiných funkcích.

Jsou to mikroprocesory a stále se vyvíjející moderní technologie, které umožňují fyzické zavedení řady prvků ozbrojených sil 21. století již dnes. Technologie, která je zatím používána jen pro základní aktivizující funkce, není cílem sama o sobě. Neměníme armádu, abychom mohli využívat novou technologii - ale je to technologie, která mění armádu.

Digitální technologie není ve vojscích nová. Již v posledních letech se začaly při modernizaci zbraňových systémů využívat i možnosti, které nově vznikající digitální technologie nabízejí. Modernizované systémy jsou rychlé, flexibilní, pohotové. Co je ale zde nového, je realizace síly, kterou můžeme získat integrováním všech digitalizovaných systémů celé armády. Integrace umožňuje dosahovat nejvyššího výkonu díky vysoké přesnosti, ne hromadným nasazením sil. Integrace umožňuje použít pravého množství pravých prostředků na pravém místě a v pravý čas - bez skladů, pohyblivé přehradné palby či masivních formací vojsk.

Můžeme říci, že integrace digitální technologie v celé armádě umožní ozbrojeným silám lépe porozumět operačnímu prostředí. Toto obecné porozumění tvoří jádro *ozbrojených sil XXI*. Velení na bojišti a všechny jeho podpůrné funkce budou založeny na skutečném, reálném čase, na sdílené znalosti situace; ne na stejné kopii mapy, ale na stejné mapě. To umožní rychle a správně reagovat a jednat, a to při tak vysokém tempu bitvy, které bude mimo jakoukoli potenciální schopnost nepřítele mu stačit. To je vítězství v informační válce - to je klíč k rozhodujícímu manévru, vedení přesných úderů, logistické podpore a ochraně sil.

Těto základní integrace dosahujeme zlepšováním současných systémů - ne zvyšováním počtu zbraní, ale informacemi a jejich využíváním. Účinnost našich zbraní je zvyšována prostřednictvím zrychlených spojení (high-speed communications) a nehierarchického informačního toku. Rozhodující tedy není okrajové zvyšování výzbroje, vyšší automatizace či zdokonalené řízení palby, rozhodujícím faktorem je integrace.

Nejprve musí být všechny dnes užívané systémy kompatibilní. Zavedením digitální technologie do vojsk umožníme, aby hlavní bojové systémy na bojišti sdílely data v reálném čase a zároveň se tím vyhneme neproveditelnému úkolu - výměně celých bojových systémů. Příští systémy budou mít nevlastnickou (non-proprietary) otevřenou architekturu. Kupujeme možnosti, které jsou horizontálně i vertikálně přizpůsobitelné pro celou armádu, ne systémy. Naším nejvyšším cílem je bezproblémová (seamless) integrace celé armády a vzájemně spojených informačních systémů.

Jedním z našich nejslibnějších projektů je rozšířené používání simulací. Po mnoho let je užívala armáda jen při výcviku pro skutečnou (live), virtuální a konstruktivní simulaci (viz obr.). Mikroprocesory ale dnes umožňují simulovat i takové systémy, které vůbec neexistují; můžeme je zobrazit spolu se systémy, které máme, znovu a znovu opakovat jejich činnost,

podle různých scénářů a variací. Můžeme simulovat jakoukoli situaci, kterou si jen můžeme představit.

„Umělé válčiště“ (STOW - Synthetic Theater of War) vytváří plně integrované válčiště všech druhů vojsk prostřednictvím interaktivního přenosu zpráv v reálném čase mezi skutečnými, virtuálními a konstruktivními systémy simulací. To umožňuje vojákům, aby v těchto třech cvičných prostředích sdíleli společný obraz bojiště a bezproblémově spolupracovali. Cvičící jednotka na tankových simulátorech může mít například na levém křídle skutečný prapor provádějící výcvik v Národním výcvikovém centru, zatímco prapor na jejím pravém křídle a nepřítel jsou zobrazováni počítačovým simulováním. Na simulované bojiště mohou být také bezproblémově integrovány jednotky vojenského námořnictva, letectva a logistiky.

Systémy simulací	
Skutečná: (live)	Simulace prováděná se skutečnou výzbrojí a výstrojí a vojáky ve výcvikovém prostředí, napodobující bojové podmínky. Příklad: výcvikové turnusy v Národním výcvikovém středisku.
Virtuální: (virtual)	Simulace elektronických modelů skutečných zbraňových systémů. Příklad: střelba tanků a letové simulace.
Konstruktivní: (constructive)	Simulace ve formě válečných her na computeru Příklad: cvičení <i>Prairie Warrior 95</i>

Obr.

Všechny tyto tři složky - skutečná, virtuální a konstruktivní - mohou být promítnuty na obrazovce velitelského stanoviště na „bojišti“ jako mapa reálné situace. Výsledkem je realistický výcvik na všech úrovních: pro každou z účastnících se jednotek, i pro vyšší velitelství procvičující C². Při takovém cvičení nevznikají žádné, případně jen malé škody, dopad na životní prostředí je minimální, je nízká údržba techniky, a tato cvičení nejsou časově náročná. Navíc v paměti počítače můžeme všechny akce uchovat a později je při rozbořech cvičení přehrát. To není jen teorie - pozemní vojsko USA vše již provádělo na „umělém válčišti“ během cvičení *Atlantic Resolve 94*.

Potenciál „umělého válčiště“ daleko převyšuje možnosti výcviku, zkoušek a vývoje. Jak se „umělé válčiště“ zdokonaluje, stále více umožňuje vojskům provádět efektivní výcvik, operačním pracovníkům vyhodnocovat varianty různých činností, jednotkám procvičovat přesuny na místa určení, velitelům velet a řídit bitvu podle toho, jak se situace rozvíjí - všechno na stejném zařízení.

Dnešní ozbrojené síly XXI

Ozbrojené síly XXI nejsou jen nějakou teoretickou konstrukcí, která se může nebo nemusí objevit v nadcházejícím století. *Ozbrojené síly XXI* jsou již zde - ve svém dětství, nicméně jsou zde. Již dnes vidíme v americké armádě hodnoty a efektivitu, která je předpokládána v konceptech *ozbrojených sil XXI*.

Armádní laboratoře vyvinuly a úspěšně vyzkoušely dělostřelecký rozněcovač se zabudovaným určováním polohy (Global Positioning System translator). Tento rozněcovač umožňuje změnit jakýkoli 155mm náboj dělostřeleckého inventáře na „kompetentní“ střelu, kterou můžeme odpálit a se čtyřicetimetrou přesností určit na jakoukoli vzdálenost, kam dopadla. Dělostřelectvo pozemního vojska může tyto náboje užívat k zastřelování, upravit míření a účinně střílet. Dělostřelectvo tak dosahuje „přesných“ zásahů, což znamená - díky technologii informačního věku - značný vzrůst účinnosti munice (v podstatě) druhé světové války. I tím se zvyšuje kapacita dlouhodobého zabezpečení: je redukován počet nábojů potřebných k umlčení cíle, spotřebuje se méně tun munice, která je dovážena loďmi a nákladními automobily.

Zavedené zpravodajské systémy pomáhají velitelům zvítězit v informační válce, což znamená získat manévrovací převahu, vést přesnou střelbu a chránit vlastní vojska. Dnešní jednotky mají v reálném čase přístup k národním zpravodajským databázím prostřednictvím systému společného všem druhům vojsk (Joint Defense Intelligence Support System). Tento systém umožňuje jak přenos grafických dat (imagery products), tak databází. Jednotky s sebou vezou satelitní terminál Trojan Spirit, který zajišťuje bezpečný přenos mluveného slova, dat, faksimilií, obrazu a sekundárních grafických dat. Tento systém umožňuje styk mezi zpravodajskými databázemi všech druhů vojsk, národních kosmických prostředků a databázemi taktických dat, které na bojišti shromáždilo pozemní vojsko. Příslušníkům kontrarozvědky pomáhají plnit důležitý úkol ochrany vojsk zpravodajské programy (Theater Rapid Response Intelligence Package) se Shellovým tříděním, notebook využívající nejnovější technologie, tiskárna, scanner a digitální kamera.

Armáda drží krok s nejnovější informační technologií i při zlepšování lékařské péče pozemních sil a ostatních druhů vojsk jako důležité součásti jejich zabezpečení. „Telemedicína“ zvyšuje lékařskou péči tím, že umožňuje přístup ke specializovaným zdravotnickým zařízením, službám a odborníkům.

Armáda zavedla a používá telemedicínu v Somálsku, Chorvatsku, Makedonii, Koreji a na Haiti. Hodnota tohoto prvku *ozbrojených sil XXI* byla již dokumentována: v několika případech nemuseli být vojáci odsunuti a byla jim poskytnuta lékařská péče bez obětování její kvality či standardu. V prosinci 1994 lékaři prostřednictvím telemedicíny zachránili životy několika vážně nemocným vojákům v Makedonii.

V únoru 1995 bylo otevřeno taktické operační centrum ochrany proti střelám na válčišti (Theater Missile Defense Force Projection Tactical Operations Center). Je to první systém C², který za využití kosmické technologie bezproblémově integruje všechny funkce ochrany proti střelám na válčišti pro ochranu všech druhů ozbrojených sil před vzrůstající hrozbou balistických řízených střel. Využití taktických senzorů na válčišti umožňuje jak celému smíšenému bojovému skupení, tak velitelům pozemních jednotek vidět bojiště ve skutečném čase a synchronizovat ochranu proti řízeným střelám - ve vzduchu, na moři, v kosmickém prostoru - rychleji, efektivněji než kdy předtím.

Brzy se nejnovější technologie dostává až k řadovým vojákům. Protože komerčně vzniklá technologie je okamžitě k dispozici i potenciálním protivníkům, nesmí být armáda omezo-
vána, respektive blokována akvizičním systémem, kterému trvá pět až deset let, než dá tuto technologii do rukou vojáků. Využití programů jako je CAD/CAM (programování a výroba pomocí počítače), metod „vyzkoušej a použij“ nám dovolu-
je získat počáteční prototyp „asi správný“ a zavést jej urychleně do vojsk, zatímco se pokračuje na jeho zlepšení. Při

vyhodnocování první digitalizované rotace praporů byla rychle integrována druhá generace dálkových infračervených radarů (umožňující na pozemních stanicích téměř v reálném čase syntézu informací o nepříteli) a zlepšený jednokanálový pozemní a letecký radiový systém. Některé z těchto nových systémů již byly dokonce použity při skutečných operacích na Haiti.

Tyto prvky *ozbrojených sil XXI*, kterých současná armáda používá, zvyšují její možnosti již dnes. Nečekáme až na příští dekádu nebo nadcházející století. Mnoho věcí na světě se změnilo, ale i v budoucnu bude válka vyžadovat dobře vycvičené, dobře vybavené muže a ženy, kteří budou ochotni riskovat své životy a dělat tvrdou, špinavou práci války. Neexistuje humánní válka. Naše armáda musí být účinnější, rychlejší, lépe chráněná a všestrannější - a to jsou přesně kvality *ozbrojených sil XXI* na bojišti. Nezdržujeme technologii informačního věku vzhledem k omezení rozpočtu, který vylučuje investování do nových, větších zbraňových systémů. Zdůrazňujeme informace, protože to je klíč k rozsáhlému zvýšení efektivity.

Můžeme vylepšovat existující dělostřelecké střelivo. Můžeme umožnit velitelům na taktickém stupni vidět situaci na bojišti na téže mapě. Můžeme sdílet lékařské znalosti a zachraňovat životy vojáků daleko od velkých zdravotních center. Můžeme zavádět nejnovější technologii tak rychle, že se dostane do rukou vojáků podstatně dříve než po desetiletém zásobovacím cyklu. Můžeme dopravit plně vybavenou těžkou brigádu do jihovýchodní Asie za dobu o trochu delší než jeden týden.

Ozbrojené síly XXI není něco, co nastane jednoho určitého dne někdy v budoucnu. Nemůžeme jednoduše otočit vypínačem, abychom transformovali dnešní armádu na *ozbrojené síly XXI*. Mnoha způsoby jsou *ozbrojené síly XXI* již zde jako různé softwarové programy. Mnoho vojenských zařízení používá Microsoft Office, který sestává z řady programů, včetně Word 6.0, Excel 4.0 a Power Point 5.0. Čísla verzí udávají stupeň vývoje. Při jednoduchých zlepšeních a postupných změnách zvyšuje Microsoft čísla verzí desetinami: verze 1.0 se stává 1.1. Avšak významné pokroky v softwarových souborech zvyšují verzi o celé jedno číslo, 1.1 se stává 2.0.

O americké armádě můžeme uvažovat jako o měnícím se stupni verze: Jestliže armáda studené války měla verzi 10.0 (konečnou předtím trvala dvě století) a dnešní armáda je verze 11.0, potom *ozbrojené síly XXI* mají číslo 12.0. Ale v každé z těchto vyšších verzí se jejich podskupiny (např. obrněná vojska, pěchota, dělostřelectvo, zpravodajství, zdravotnictví či doprava) vyvíjejí rozdílným tempem: jedna z těchto podskupin může být verzi 11.2, ostatní 11.6, a možná jedna či dvě z těchto podmnožin již poskočily na 12.0.

Všechny tyto nové verze softwaru by měly být částečně nebo zásadně zlepšeny, ale také by měly být zpětně kompatibilní (backwardly compatible). Programové soubory Word 1.0 pracují stále se softwarem Word 1.1 a lze je číst běžně užívaným Word 6.0, takže nemusíme obětovat schopnost užívat výsledky naší dřívější práce jednoduše proto, že se objeví nějaké nové velké nápady. Stavíme na minulých úspěších.

V letošním roce se opírá armáda o úspěchy *ozbrojených sil XXI* několika konstruktivními způsoby. Při cvičení *Warrior Focus* bude bojová laboratoř (Dismounted Battlespace Battle Lab) experimentovat s organizačním modelem a taktikou digitalizovaného a modernizovaného lehkého pěchotního praporu ve společném výcvikovém středisku všech druhů vojsk (Joint Readiness Training Center). Jiná laboratoř (Mounted Warfare Battle Lab) bude provádět podobný experiment s mechanizovanou pěchotou a tankovým skupením (armor

task force) na cvičení *Focused Dispatch*. Během cvičení *Prairie Warrior 95* probíhal experiment zaměřený na výcvik velitelů čet a družstev 21. století: posluchači ve Fort Leavenworthu vyšetřovali koncepty a předpoklady příštího operačního pozemního vojska. Cvičení *Roving Sands 95* se zabývalo tím, jak nejlépe čelit řízeným střelám protivníka prostřednictvím skutečné (live) a konstruktivní (constructive) simulace na střelnici řízených střel ve White Sands. *Atlantic Resolve 95* bude i nadále naším hlavním nástrojem pro analýzu a závěry výsledků cvičení na umělém válčišti (STOW).

Všechny tyto pokusy a cvičení představují pouze malou část našeho úsilí při transformaci americké armády pro 21. století. Stavíme ji na našich minulých úspěších. Budování armády je nepřetržitý proces - je to cesta, ne cíl. Armáda George Washingtona - americká armáda verze 1.0 - nám odkázala koncept občana-vojáka a civilní kontroly armády. Každá další „verze“ armády od té doby - přes úspěšnou armádu studené války až dodnes - nám předává bojovou sílu, válečný potenciál, který zůstává uchován. *Ozbrojené síly XXI* jsou dalším krokem - ohromným krokem - ale stále jen krokem v rámci tradice změny a růstu, které charakterizují americkou armádu již po 220 let.

Dnes jste se setkal s generálem Shalikashvilim. O čem jste hovořili?

S generálem Shalikashvilim jsem se setkal už podruhé nebo potřetí a myslím, že je to příklad dokonalého vojáka. Setkání s ním je vždy nesmírně obohacující a já z něho mám velkou radost. Přišel, jak sám říká, s dobrými zprávami. Nepřišel si žtěžovat, nepřišel říkat, že se něco nedaří. Naopak cítí enormní pokrok v aplikaci Partnerství pro mír, v integrování naší armády do systému západního bezpečnostního systému, a myslím, že je s vývojem spokojen. Řekli jsme si jednu důležitou věc: Neupínejme se jedině a výlučně na finální, formální krok, kdy se podepíše vstup do NATO či do jiné organizace. Ten integrační proces probíhá permanentně a každé společné manévry, každá takováto návštěva, každé vyslání vojáků do zahraničí studovat vojenské školy - to všechno je proces integrace.

(Vybráno z rozhovoru předsedy české vlády Václava Klause, Týdeník rozhlas 42/1995)